

Prima instanță: Judecătoria Nisporeni (jud. M. Ulinici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. Sv. Caitaz, A. Doga, A. Nogai)

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA
DECIZIE

17 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență:

Președintele completul, judecătorul

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Ion Druță

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Oled Sternioală

examinând recursul declarat de Poceanin (Notar) Diana împotriva deciziei din 03 aprilie 2014 Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare a Dianei Poceanin (Notar) împotriva Cristinei Cojocari (Rădeanu), intervenient accesoriu Șişcanu Alexandr cu privire la anularea contractului de donație și înlăturarea obstacolelor în folosirea bunurilor,

c o n s t a t ă :

La 31.01.2011, Poceanin (Notar) Diana s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Cojocari (Rădeanu), intervenient accesoriu Șişcanu Alexandr cu privire la anularea contractului de donație și înlăturarea obstacolelor în folosirea bunurilor.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că în anul 2005 a procurat de la Vinea Mihai casa de locuit, amplasată în sat. Păruceni, rl. Nisporeni, inclusiv și terenul aferent casei de locuit. Ulterior, prin hotărârea instanței judecătorești, contractul de vânzare-cumpărare a fost recunoscut nul.

Susține reclamanta că după procurarea imobilului a fost efectuată reparația capitală a casei. În vederea restituirii îmbunătățirilor aduse imobilului dat, a depus în instanța de judecată. Astfel, în urma examinării pricinii, în beneficiul reclamantei au fost încasate toate cheltuielile solicitate.

A mai menționat reclamanta că nu poate să execute hotărârea instanței judecătorești rămasă irevocabilă pe motiv că imobilul dat a fost donat Cristinei Rădeanu, nepoata lui Vinea Mihail. Adresându-se de nenumărate ori la oficiul de executare privind încasarea cheltuielilor admise de la familia Rădeanu, nu s-a soldat cu succes.

În cadrul examinării pricinii în prima instanță, Poceanin (Notar) Diana a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor sale, solicitând constatarea nulității contractului de donație și înlăturarea obstacolelor în folosirea bunurilor.

Prin hotărârea din 12.12.2013 a judecătoriei Nisporeni acțiunea înaintată de Poceanin (Notar) Diana a fost admisă parțial, s-a repus în termenul de prescripție

cererea de chemare în judecată înaintată de Poceanin (Notar) Diana; s-a declarat nul contractul de donație încheiat între Vinea Mihail și Rădeanu Cristina, autentificat de notarul public Șișcanu Alexandr la 18.11.2008, înregistrat cu nr. 1240. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 03.04.2014 a Curții de Apel Chișinău, apelul depus de Cojocar (Rădeanu) Cristina a fost admis; casată hotărârea instanței de fond și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

La 20.10.2014, Poceanin (Notar) Diana a depus recurs împotriva deciziei din 03.04.2014 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este ilegală și pasibilă de a fi casată.

Mai invocă că prima instanță a stabilit toate circumstanțele cauzei și a emis o hotărâre legală și întemeiată, care urmează a fi menținută.

Solicită repunerea în termen a recursului, deoarece nu a primit decizia instanței de apel în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei instanței de apel din 03 aprilie 2014 a fost expediată în adresa părților (f.d. 121), însă lipsește dovada recepționării acesteia.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 20 octombrie 2014, în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Instanța de recurs, verificând legalitatea deciziei instanței de apel, prin prisma criticelor formulate în recurs, conchide că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat a ajuns la concluzia de a admite acțiunea.

Din materialele cauzei s-a constatat că la data de 11 ianuarie 2005 între Vinea Mihail și Poceanin (Notar) Diana a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil, situat în sat. Păruceni, rl. Nisporeni.

Conform hotărârii din 07.12.2006 a judecătorești Nisporeni, cererea de chemare în judecată înaintată de Vinea Mihail a fost admisă, a fost recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare din 11 ianuarie 2005, iar, prin decizia din 07.02.2007 a Curții de Apel Chișinău apelul declarat de Poceanin (Notar) Diana a fost admis, a fost casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii înaintată de Vinea Mihail.

Prin decizia din 18.07.2007 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Vinea Mihail, Rădeanu Mariana și Nicolae Rădeanu, a fost casată decizia instanței de apel și menținută hotărârea primei instanțe. Totodată, prin încheierea din 05.12.2007 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Poceanin (Notar) Diana a

fost respins ca inadmisibil.

De asemenea, s-a mai stabilit că hotărîrea instanței de judecată a devenit definitivă și irevocabilă.

Drept urmare Poceanin (Notar) Diana a înaintat în instanța de judecată cerere împotriva lui Vincea Mihail privind încasarea cheltuielilor suportate pentru reconstrucția capitală a casei de locuit și restituirea valorii bunului imobil procurat în baza contractului de vânzare-cumpărare din 11.01.2005.

Este de menționat și faptul că prin hotărîrea din 30.10.2008 a judecătoriei Nisporeni acțiunea a fost admisă și a fost dispusă încasarea de la Vincea Mihail în beneficiul reclamantei suma de 50577 lei cu titlu de prejudiciu material și moral.

Prin decizia din 17 februarie 2009 a Curții de Apel Chișinău a fost modificată hotărîrea primei instanțe în partea micșorării sumei încasate de la 50577 pînă la 11500 lei.

Prin decizia din 18 noiembrie 2009 a Curții Supreme de Justiție a fost menținută decizia instanței de apel.

Tot din materialul probator, se atestă că prin contractul de donație din 18.11.2008, Vincea Mihail, fiind proprietar unic al imobilului litigios, a donat nepoatei sale Cojocar (Rădeanu) Cristina casa de locuit cu suprafața totală de 56,1 m.p., situat în sat. Poruceni, rl. Nisporeni.

Astfel, Poceanin (Notar) Diana înaintînd acțiune în judecată a solicitat constatarea nulității contractului de donație, invocînd că actul contestat este unul fictiv și a fost încheiat pentru a se eschiva de a executa obligația impusă lui Vincea Mihail printr-o hotărîre judecătorească.

Prin urmare, Colegiul conchide că prima instanță just a ajuns la concluzia de a admite acțiunea Dianei Poceanin (Notar), reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 221 alin. (1) și (2) Cod civil, actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul. Actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic (actul juridic simulat) este nul.

Raportînd la caz prevederile enunțate, instanța de recurs conchide că actele juridice fictive și cele simulate au menirea să creeze o aparență juridică pentru terți și implică o neconcordanță intenționată între voința reală și voința declarată sau această neconcordanță are ca scop înșelarea terților.

Totodată, actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este lovit de nulitate absolută, deoarece în cazul acestui act lipsește unul din elementele definitorii ale actului juridic consfințit în art. 195 Cod civil, și anume intenția de a da naștere, modifica, sau stinge drepturi și obligații civile. Manifestarea de voință în cazul actului juridic fictiv este falsă și are ca scop inducerea în eroare a altor persoane, creînd aparența existenței actului juridic în realitate.

Prin urmare, Colegiul conchide că în speța dată, își găsește temeinicia normei citate supra, deoarece din actele pricinii s-a demonstrat cu certitudine că Vincea Mihail intenționat a încheiat cu nepoata sa Cojocar (Rădeanu) Cristina contractul de donație, pentru a se eschiva de la achitarea lui Poceanin (Notar) Diana a despăgubirilor stabilite conform hotărîrii judecătorești.

Or, contractul de donație încheiat între Vincea Mihail și Cojocar (Rădeanu) Cristina la data de 18 noiembrie 2008 a fost întocmit după pronunțarea hotărîrii judecătoriei Nisporeni la data de 30.10.2008 prin care s-a dispus încasarea sumei de la

Vincea Mihail pentru îmbunătățirile aduse bunului imobil de către recurentă.

Colegiul consideră eronată concluzia instanței de apel precum că Vincea Mihail deținea dreptul de proprietate asupra construcției în litigiu și era în drept să dispună donarea bunului nepoatei Cojocaru (Rădeanu) Cristina la data de 18.11.2008, prin prisma art. 827 alin. (1) Cod civil, deoarece contractul de vânzare-cumpărare a fost recunoscut nul la 05.12.2007, din următoarele considerente.

Instanța de apel nu a ținut cont de faptul că reclamanta a intentat o cauză privind încasarea cheltuielilor suportate pentru reconstrucția casei de locuit și cererea acesteia a fost admisă prin hotărârea din 30.10.2008 a judecătoriei Nisporeni.

Mai mult decât atât, la materialele dosarului se conține încheierea nr. 026-133 N/11 din 13.11.2012 a executorului judecătoresc Ungureanu Oleg în care se indică despre măsurile de asigurare aplicate în vederea executării titlului executoriu privind încasarea de la Vincea Mihail a sumei percepute în beneficiul lui Poceanin (Notar) Diana și din care rezultă că alte bunuri decât imobilul litigios, debitorul Vincea Mihail nu dispune.

Prin urmare, Colegiul conchide despre intenția lui Vincea Mihail de a se eschiva de la executarea hotărârilor menționate manifestată prin înstrăinarea (donarea) unicului bun care asigura executarea acesteia.

Colegiul conchide că prima instanță corect a constatat incidența nulității contractului menționat, dispunând întoarcerea părților la poziția inițială, care dă posibilitatea moștenitorilor de a intra în succesiune după lui Vincea Mihail, ceea ce ar presupune și dreptul recurteii de a solicita suma adjudecată de la succesorii de drept ai acestuia. Ceea ce conchide Colegiul că ar crea o echitate pentru toate părțile implicate în proces.

Din motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 03 aprilie 2014 a Curții de Apel Chișinău și de a menține hotărârea din 12 decembrie 2013 a judecătoriei Nisporeni.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de declarat de Poceanin (Notar) Diana.

Se casează integral deciziei din 03 aprilie 2014 Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 12 decembrie 2013 a judecătoriei Nisporeni, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare a Dianei Poceanin (Notar) împotriva Cristinei Cojocari (Rădeanu), intervenient accesoriu Șişcanu Alexandr cu privire la anularea contractului de donație și înlăturarea obstacolelor în folosirea bunurilor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completul, judecătorul

Iuliana Oprea

Judecătorii:

Ion Druță

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală